

K R A T K I
S A P O P A D I K
K E R S H A N S K I G A
N A V U K A,
S A O T R O K E,
I N U
K M E T I S K E L U D Y.

Cum Permissu Superiorum.

LABACI,
TYPIS JOAN. FRIDEICI EGER

1770.

THE
SARATOGA
CITY

NEW YORK
STATE OF NEW YORK
COUNTY OF SARATOGA

CHURCH
JAN 1871
SARATOGA

Omnibus ministris Christi,
 Dispensatoribus verbi Dei, gra-
 tia, misericordia, & pax a Deo
 Patre, & Christo JESU Do-
 mino Nostro.

Quod præ manibus habetis com-
 pendium præcipua doctrinæ
 christianæ complectens ca-
 pita, vestro ac commissi
 vobis gregis emolumento accomodatun-
 est, ut rudis plebecula, quæ diversos
 sæpe nanciscitur pastores, stabili doctri-
 næ normæ assuesacta variis docendi
 modis non turbetur. Sapientissime
 enim a tridentinis Patribus sancitum
 esse novimus, ut, quemadmodum unus
 est dominus, una fides, ita una sit
 tradendæ fidei, & ad omnia pietatis
 officia populum christianum erudiendi
 communis regula, atque præscriptia.
 Cum

Cum vero in omni re tradenda plurimum intersit, an hoc vel illo modo aliquid doceatur; tum vero hoc in institutione plebis maximi momenti existimandum est. Quam ob rem observanda est hominum ætas, mores, conditio, ut, qui docendi munus exercet, omnibus omnia factus, omnes Christo lucrifaciat. Cum enim alii veluti modo geniti infantes sint, alii in Christo adolescere incipiant, nonnulli vero sint quasi domestici Dei, diligenter considerandum est monitum Apostoli: quo alios tanquam parvulos in Christo lacte potandos, aliis solidiorem escam subministrandam esse hortatur, donec occuramus omnes in unitatem fidei, & agnitionis Filii Dei in virum perfectum, in mensuram ætatis plenitudinis Christi. Et quoniam fides ex auditu, auditus autem per verbum Christi, & ipse Apostolus quærat dicens, quomodo audient sine prædicante? manifesta est omnibus hujus institutionis.

non modo utilitas, verum etiam necessitas, ne dominicus ager (quod proh dolor! sæpius experimur) ex defectu seminis, quod est verbum Dei, spinas & zizania progerminet, & vobis aliquomodo illud exprobretur, de quo Dominus per Prophetam conqueritur dicens: parvuli petierunt panem, & non erat, qui frangeret eis. Igitur calceati pedes in præparatione Evangelii pacis, superantes omnia propter eum, qui dilexit nos, sicut parvuli facti cum Apostolo in medio ovium vestrarum; tanquam si nutrix foveat filios suos, seniores obsecrate ut patres, juniores ut fratres, anus ut matres, juvenculas ut sorores in omni castitate. Confortemini in gratia, & laborate sicut boni milites Christi JESU. Prædicate verbum, instate oportune, importune, arguite, obsecrate, increpate in omni patientia & doctrina.

Hæc.

*Hæc meditemini, in his estote, ut
 profectus vester manifestus sit omnibus;
 hoc enim facientes, & vos salvos fa-
 cietis, & eos qui vos audiunt: ut &
 vobis obtingat merces illa magna ni-
 nis, promissa per Prophetam dicentem:
 qui ad iustitiam erudiunt multos, ful-
 gebunt quasi stellæ in perpetuas æter-
 nitates. Gratia domini nostri JE-
 SU Christi, & charitas Dei, &
 communicatio Spiritus sancti sit
 cum omnibus vobis.*

Amen.

U' tem imenu Boga † Ozheta, inu
Synu, † inu S. Duha. † Amen.

Ozha nash, kir si u' nebesih, po-
fuezhenu bodi tvoje ime, pri-
di k' nam tvoje krailestvu, isydise
tvoja vola koker na nebu, taku na
semli, dai nam dones nash vsakdani
kruh, inu nam odpusti nashe douge,
koker mi odpushamo nashim doush-
nikam, inu nash neupeli u' skushna-
vo, temuzh nash reshi od slega,
Amen.

Zhesheha si Maria, gnade pouna,
Gospud je s' tat oi, shegnana si
med shenami, inu shegnan je ta
Sad tvojga telefa JESUS. Sveta

Maria Mati Boshja proffi sa nafs gresfnike, fedei inu na nasho smertno uro, Amen.

Jest vierjem u' Boga Ozheta usfigamogozhniga Stuarника nebes, inu semle, inu u' JEsusa Christusa, Synu niega edyniga, Gospuda nashiga, kir je spozhet od Suetiga Duha, rojen is Marie Divize, je terpou pod Ponciam Pilatusham, krishan, umrou, u' grob poloshen, doli je shou pred pekou, na treki dan od smerti goruustou, gori je shou u' nebesa, sedy na desnizi Boga Ozheta usfigamogozhniga, od ondod ima priti soditi te shive inu mertve. Jest vierjem u' Suetiga Duha, eno sueto katolskko Zirkou, gmeino tih Suetnikou, odpushaine teh grehou, goruustajanie tega melsa, inu tu vezhnu shiulenie Amen.

Od

Od Boga, inu Suete Troize.

Uprashajne: kaj je Bug?

Odgovor: Bug je (* enu bitie samu od sebe usse shlahtnosti pouheni) en Stuarnik, inu Gospud usseh rezhy, en polonuvauz teh dobrih, en strafvauz teh hudobnih.

U. Kuliku je Bogou?

O. En fami Bug.

U. Kuliku je Boshjeh Pershon u Bogu?

O. Tri Pershone.

U. Koku se inenujejo lete tri Pershone?

O. Bug Ozha, Bug Syn, inu Bug Sveti Duh.

U. Bug Ozha je Bug, Bug Syn je Bug, Bug Sveti Duh je Bug; toku so tedei trije Bogovi? ali saka ti pravesh, de je le en fami Bug?

A 3. O. Sa-

* *Cui integer superius positus conceptus non placuerit, is verba cursivis litteris impressa omittere poterit.*

O. Satu je le en fami Bug, kir usse tri Perfhone jemajo le eno famo Boshjo Naturo.

U. Kai ozhe rezhti ta Besseda: Sueti Trojiza?

O. Ozhe rezhti: en Bug troji u' Perfhonah; ali en Bug, inu tri Perfhone.

U. Od kod je Bug Ozha?

O. On je sam od sebe od vekomei.

U. Od kod pride Bug Syn po Boshji Naturi?

O. Od Boga Ozheta je rojen od vekomei.

U. Od kod pride Bug Sueti Duh?

O. Od Boga Ozheta, inu Boga Synu ishaja od vekomei.

U. Kuliku Natur ima Bug Ozha? inu kai sa ene?

O. Eno famo, tu je Boshjo.

U. Kuliku Natur ima Bug Syn? inu kai sa ene?

O. Dve: Boshjo, inu zhloveshko.

U. Ku-

U. Kuliku Natur ima Bug Sueti Duh, inu kai sa ene ?

O. Eno, tu je Boshjo.

U. Katera od teh Boshjeh Perfhon je ta nar starishi, ali nar mlaishi, ali nar mogozhnishi, ali nar modreishi, ali nar sueteishi ?

O. Po Boshji naturi nobena ni starishi, ne mlaishi, temuzh so vse tri enake, ali glih, enaku mogozhne, enaku modre, enaku suete.

U. Je Bug kadei sazheu biti, ali bode kadei nehau biti ?

O. On ni nikoli sazheu, inu nabode nikoli nehau biti.

U. Ina Bug tudi truplu, koker gami jemamo ?

O. Bug niema trupla po svoi naturi, temuzh je en prezhisti Duh.

U. Premore Bug usse sturiti ?

O. Ussse premore sturiti, sunei greha, ali kar je na Boga nespodobna.

U. Bi se ti mogu u' kakšhimo krajo pred Bogam skriti?

O. Nikir; sakai Bug usse vidi, usse vei, inu sna.

U. Kei je tedej Bug?

O. Bug je poušod, u' Nebessih, na Semli, u' Peklu, inu usakemu kraju.

U. Koku je Bug u' Nebessih?

O. Is suojo zhaštjo, kir te dobre polona.

U. Koku je na Semli?

O. Is suojo miloštjo, kir usse visha, regira, inu nam grehe odpusha.

U. Koku je u' Peklu?

O. Is suojo oistro pravizo, kir te hudobne strafuje.

U. Koku je poušod?

O. Is suojem bitjam, inu prizhnoštjo.

U. Ali je tudi Bug temo spremeneinjo podvershen?

O. Na nobeno visho: on je usselei enaki, inu se nigdar ne spremeny.

U. Kaj

U. Kaj dobriga si ti prejeu od Boga Ozheta ?

O. Ustuariu me je, inu me ohrani.

U. Kai dobriga si ti prejeu od Boga Synu ?

O. On me je odreshiu.

U. Kai dobriga si ti prejeu od Boga Suetiga Duha ?

O. On me je posuetiu.

Od ustvarjeinja, inu zilla, ali konza tega zhloveka.

U. Je bilu usfelei nebu, senla, inu te druge stvary ?

O. Ni bilu usfelei, temuzh usfe letu pred nekaterim taushent letam je bilu ustvarjenu.

U. Kdu je ustuariu nebu, semlo, inu usfe, kar je u' taistih ?

O. Bug is suoio usfigamogozhnoftjo.

U. U' kulkim zhassu je Bug usfe letu ustuariu ?

O. U' shesteh dnevih.

U. Kei je pak popreid od veko-
mei Bug biu, koker je nebu,
inu semlo uftuariu?

O. Sam u' sebi.

U. Je biu tudi toku fhrezhen, inu
vessu, koker sedei?

O. Raunu toku, kir nobene rezhy
ni potrebuva.

U. Is koga je Bug usse rezhy u-
ftuariu?

O. Is nizh.

U. Kai ozhe rezhti ta besseda: u-
ftuariti?

O. Ozhe rezhti: is nizh eno rezh
sturiti.

U. Premore en Angelz, ali zhlo-
vek kai uftuariti, ali k'nizh per-
praviti?

O. Na premore, temuzh samimu
Bogu je letu mogozhe.

U. Katere so te nar shlahtneishi
stuary Boshje?

O. Angelzi, sa temi pak ta zhlo-
vek.

U. Kai

U. Kai so ti Angelzi?

O. Zhisti Duhovi, u'gnadi Boshji ustuarjeni, inu is velikimi darmy ozirani.

U. So ussi u' Boshji gnadi ostali?

O. Ne ussi, sakai veliku od nich je bilu sa volo ene preusetne misli vezhnu ferdamanih.

U. Koku se leti ferdamani Angelzi imenujejo?

O. Hudizhi.

U. Sakai je Buh te Angelze ustuarju?

O. De bi niemu stregli, inu nafs varvali.

U. Kateri so bili ti prvi ljudje od Boga ustuarjeni?

O. Adam, inu Eva, nashi prvi starishi.

U. Is kuliku tailou postane ta zhlovek?

O. Is dushe, inu telleffa.

U. Kateri tail je shlahtneishi, ta Dusha, ali tu telu?

O. Dufha.

U. Je dufha, ali telu po Boshji Podobi uftuarjenu?

O. Dufha; kir ona je en zhifti Duh, neumreiozha, inu bode vezhnu obftala.

U. Sakai je ta zhlovek uftuarjen?

O. Debi Boga sposnau, niemu flushiu, niega lubiu, inu enkrat na vekomei ushivau.]

U. Koku mi Boga sposnamo?

O. Skusi viero, inu uftuarjene rezhy.

U. Koku mi Bogo flushimo?

O. Kader negove sapovedi der-shimo, inu [negovo sueto voljo dapounimo.

U. Sakai je Bug pak te druge rezhy uftuariu?

O. Temu zhloveku k' nuzu, koker ene mittelne, de bi on toku loshei k' suoimu zillu, inu konzu, tu je, k' Bugu pershou.

U. So uffe ludy, tudi ti neovirniki,

ki, inu hudobni sa isvelizhainje
uftuarjeni?

O. Uffi skupei.

U. Bodo pak tudi uffi leti isveli-
zhainje doffegli?

O. Zhe bodo k'pravi vieri, inu
dobrimu shiuleinu skusi Boshjo
gnado se prevernili, inu do smer-
ti stanovitni ostali.

Od Boga Synu, inu nafhi- ga odreisheinja.

U. Kai sa ena Perfhona u' Sueti
Trojizi je zhlovek postala: Bug
Ozha, Bug Syn, ali Bug Sve-
ti Duh?

O. Ne Bug Ozha, ne Bug Sveti
Duh, temuzh ta druga Perfho-
na Bug Syn.

U. Sakai je Bug Syn sa nafs zhlo-
vek postau?

O. De bi sa nafs mogu terpeti, inu toku od vezhniga pogubleinia nafs odreshiti.

U. Kai? koker Bug bi nabiu mogou terpeti?

O. Bug, kir je en prezhisti Duh, namore terpeti.

U. Koku femo mi letu vezhnu pogubleinje saflushili?

O. Skusi ta od nashih pervih starshou poerbani greih, kir oni so Boshjo sapoved prelomili.

U. Semo mi ussi ta greih poerbali?

O. Ussi, sunei prezhiste Matere Marie Divize.

U. Koku je letu saftopiti: Bug Syn je zhlovek postau?

O. Letu je saftopiti: de je Bug Syn zhloveshko naturo, tu je nasho dusho, inu truplu nasse vseu.

U. Je Bug Syn ne samu zhloveshko

ko naturo, ampak tudi zhloveshko Perfhono nasse useu?

O. Ne; ampak ima samo Perfhono Boshjo.

U. Je tudi nashe pregrashnu Nagneinje, inu nasho naumnoft nasse vseu?

O. Letu ni mogou nasse useti.

U. Koku se jemenuje Bug Syn, koker Bug, inu zhlovek skupei?

O. JESUS Christus nash Gospud.

U. Od koga je rojen Bug Syn?

O. Po Boshji naturi je rojen od Boga Ozheta od vekomei; po Zhloveshki Naturi je rojen u'tem zhassu od Marie Divize.

U. Jema JESUS po Boshji Naturi tudi Mater?

O. Po Boshji Naturi niema nobene Matere.

U. Jema tudi po zhloveshki Naturi Ozheta?

O. Po zhloveshki Naturi jema Mater, pak nobeniga Ozheta.

U.

U. Kai je pak biu sveti Jofheph?

O. Je biu Varh JESUSou, inu meneni Ozha.

U. Od koga je Maria Diviza Synu Boshjiga spozhela?

O. Od Svetiga Duha.

U. Od kod je Syn Boshji suoje zhloveshku truplu useu?

O. Is kervi prezhiste Divize Marie.

U. Od kod pak suojo sueto Dusho?

O. Is nizh si je jo uftuariu.

U. Kei je pak Boshja Natura ostala?

O. Ona je to dusho inu telu skupei fkleinene v'eni sami Boshji Perfhoni saboj sklenila.

U. Je JESUS mlaishhi, ali mainshhi, koker Bug Ozha?

O. Po Boshji Naturi je glih is Bugam Ozhetam od vekomei; po zhloveshki Naturi je pak mainshhi, inu mlaishhi.

U.

U. Je JESUS stareishi, ali mlai-
shi, koker Maria Diviza?

O. Po Boshji Naturi je biu pred
Mario Divizo od vekomei; po
zhloveshki Naturi je mlaiishi, kir
je od nie rojen biu.

U. Je Maria uslelei prezhisti Divi-
za ostala?

O. Maria je pred roistvam, v'
Roistvu, inu po roistvu Divi-
za ostala.

U. Kuliku zhassa je JESUS na te-
mu suetu prebivou?

O. Tri, inu tridesseti leit.

U. Na kai sa eno visho je on
umrou?

O. Judji so njega umorili, po ve-
likimu Terpleinu na en krish res-
peli, inu tamkej je on umrou.

U. Kai se ni mogou Judam ubra-
niti?

O. Lohku, ampak is naismirjene
lubesni pruti nam ni otou.

U.

U. Po kai sa eni naturi je JESUS terpou, inu umrou ?

O. Po zhloveshki ; sakaj po Boshji ni mogou terpeti, ne umreti.

U. Po JEsusovi smerti kam je shla negova sveta Dusha ?

O. Pred pekou te stare Ozhake troshtati.

U. Kai se je pak is negovim svetim Truplam sgodilu ?

O. U'en nou, inu kamniten grob je bilu poloshenu.

U. Per katirimu je pak Boshja Natura ostala ?

O. Per obedujem.

U. Je JEsusovu Truplu morebit u' grobu segnilu ?

O. Na tretji dan se je supet is Dusho sklenilu, inu JESUS je od smerti ustou.

U. Kdu je JEsusa od smerti obudou ?

O. Nobeden ; ampak sam je gori ustou, kir je biu Bug^e, inu zhlovek.

U.

U. Kuliku zhassa je JESUS po suojimu zhastitlivimu goriustajinju na letem suetu ostou?

O. Stirdesleti dni, po temu je pak u' nebesa shou: inu saboi pelou to drushbo teh starih Ozhakou.

U. Kei se pak sedei snaide JESUS?

O. Koker Bug je poufod, koker Bug inu zhlovek se pak snaide u' Nebesih na desnizi Boga Ozheta, inu u' Sakramentu suetiga Reshniga Teleffa.

Od Sodbe Boshije, goriustajenja tiga messa, inu vezhniga shiuleinja.

U. Bode she kedai JESUS koker Bug inu zhlovek na ta suet pershou?

O. Na sodni dan.

U. Pokai bode JESUS na sodni dan na ta suet pershou?

O.

O. Uffakiga po suoymu saflusheinju soditi ; ali polonati, ali shtrafati.

U. Kulikukrat bode ta zhlovek sojen ?

O. Duakrati : pervizh prezei po smerti, drugezh pak na sodni dan.

U. Kai se pravi umreti ?

O. Se pravi : de se dusha od tellessa lozhi.

U. Ali tudi dusha umerje ?

O. Dusha neumerje ; kir nienu shiuleinje je vezhnu.

U. Kam pridejo te dushe, katere se u'smertnimu greihu is tega sueta lozhijo ?

O. U' pekou.

U. Kai je u' peklu ?

O. Vezhni ogein, inu terpleinje bres ushivainja Boshiga, inu bres usliga trosta.

U. Koku dougu bode pekou terpou ?

O. Vezhnu.

U.

U. Kam pridejo te dushe taistih, hatere u' maihenih greheh umerjo, ali popreid, koker so sa lete spovedane, inu odpushene smertne grehe sadoosti pokure sturili?

O. U' vize.

U. Koku dougu bodo vize terpele?

O. Da sodniga dneva.

U. Koku dougu bode pak dusha u'vizah ostalla?

O. Uffaka, dokler zeu doug sbri-she.

U. Kam pridejo te dushe, katere nobeden greh, inu doug nad fabo neimajo?

O. U' Nebessa.

U. Kai je u' Nebessih?

O. Tam ti isvoleni Boga gledajo, lubio, inu ushivajo is vezhnim vesseljam bres usse supernosti.

U. Koku dougu bode Nebeshku vesselje terpelu?

O. Na usse vezhne zhaffe.

U.

U. Kai se bode pak sgodilu is temi otrozmi, kateri bres S. Kersta umerjo?

O. Na boda Boga gledali na vekomaj.

U. Bode nashe truplu uffelei u'grobu ostalu?

O. Ne uffelei, temuzh na sodni dan bode supet goriuftalu, inu potem vezhnu shivelu.

U. Bodemo mi morebiti ta zhals druge trupla dobili?

O. Ne druge, ampak raunu taifte, u'katerih femo mi shiveli.

U. Sakai bode tu truplu na sodni dan gori uftalu?

O. De bode po fuoimu diainu fuoi lohn is dusho ured sadobilu.

U. Bode JESUS Christus uffeludy na sodni dan sodiu?

O. Uffe; tu je: te shive, inu te mertve.

U. Kateri so ti shivi, kateri ti mertvi?

O.

O. Ti shivi so ti isvelizhani, ti mertvi so ti ferdamani.

U. Kai bode JESUS nad nami so-diu?

O. Uffe nafhe misli, bessede, inu diainje, inu samude.

Od Katolškke Zirkue, inu Gmeine teh Suet-nikou.

U. Kai je ta sueta Katolškka Zirkou?

O. Enu skupei sbiralšhe usslih virnih Christianou po zelimu suetu pod oblastjo, inu pokoršheno teh duhounih Pastirjou, inu rimškiga Papesha.

U. Kdu je pak u' letei sueti Zirkui?

O. Uffakateri, kateri je keršhen, inu usse vierje, kar sueta Katolškka Zirkou vierje.

U.

U. More kdu sunei te suete Zirkue isvelizhan biti ?

O. Nobeden.

U. Kdu visha to fueto Zirkou ?

O. Sueti Duh fkusi suojo gnado.

U. Kai ima pak na temu suetu sa eniga Poglavarja ?

O. Rimskiga Papesha, kateri je videozha glava te Zirkue, inu Namestnik JEsufou.

U. Kateri flishijo k'tei gmaini teh Suetnikou ?

O. Suetniki u' Nebessih, Dufhe u' vizah, inu usfi brumni Christiani.

U. Kai sa eno gmaino imamo is Suetnikami u' Nebessih ?

O. De mi nieh zhastimo. inu oni sa nafs Boga profio.

U. Moremo mi tudi Suetnike moliti ?

O. Samiga Boga moremo moliti, Suetnike pak zhastiti.

U. Kai imamo mi sa eno gmeino is Dufhami u' vizah ?

O.

O. De mi niem lohku pomagamo skusi nafha dobra dela, inu one tudi sa nafs Boga proffio.

U. Kai sa ena gmaina je med temi shiveozhimi Christiani?

O. De eden tega drugiga dobrih delou, inu saflushenja deleshen postane.

Od Suetiga Duha.

U. Kdu nafs je posvetiu?

O. Buh sueti Duh.

U. Is kom nafs posveti Buh sueti Duh?

O. Is posvezheozho gnado boshjo.

U. Kedai nafs posveti Bug S. Duh?

O. Pervezh per suetimu Karstu; tedei pak kulikukrati en sueti Sacrament vrednu preiememo.

Od Suetih Sacramentou.

U. Kuliku je suetih Sacramentou?

B

O.

O. Sedem.

U. Kai sa eni?

O. 1. S. Karst. 2. S. Firma. 3. S. Resh-
nu Tellu. 4. S. Pokura. 5. S. pu-
flednie Olie. 6. S. Mashnikovu
shegnavainie. 7. S. Sakon.

U. Kdu je lete fuate Sacramente
gori postaviu?

O. JESUS Christus Bug, inu zhlovek.

U. Sakaj je JESUS Christus lete fue-
te Sacramente gori postaviu?

O. K' nuzu nashim dusham, debi
skusi lete jemeli mittelne k' na-
shimu isvelizhahainju.

U. Od kod jemajo ti fueti Sacra-
menti suojo mozh?

O. Od terpleinja, inu saflusheinja
JEsusa Christusa.

Od Suetiga Karsta.

U. Kateri fueti Sacrament je ta nar
potrebnishi?

O. Sueti Karst.

U.

U. Sakai je tulikain ta fueti Sacrament potreben?

O. Kir dergazhi zhlovek namore isvelizhan biti, inu nobeniga fuetiga Sacramenta prejeti.

U. Kedar bi eden zello namogou fuetiga Karsta prejeti; ali de bi zvi-blou, al je prou karshen biu, kai bi bilu niemu sturiti?

O. U'taksheni sylli je sadofti de en tak zhlovek viero, upanje, inu lubesen pruti Gospud Bogu is popolnoma grevengo obudi, inu shelly karshen biti.

U. Kai sa eni greihi fo nam skusi fueti Karst odpusheni?

O. Ta poerbani greih, inu leti lo-ftni, katere tje kdu per pameti pred fuetim karstam sturiu.

U. Kai sa en nuz sadobimo skus fueti karst?

O. Sadobimo to posueteozho gna-do Boshjo, inu postanemo erbi-zhi nebeshkiga kraileftva.

U. Ali smeizhlovek vezhkрати fueti Karst prejeti?

O. Nasmei pod smertnim greiham.

U. Sakai ne?

O. Sa tu; kir skusi fueti Karst enu vezhnu snameinje na fuoji dufhi sadobi.

U. Sakai je letu snameinje na ti dufhi?

O. Sa tu; de se leta dufha eniga kristiana od teh drugih sposna.

* **U.** Kdu smeizh u'eni fylli karstiti?

O. Uffaki pametni zhlovek.

U. Kader bi eden oteu eniga otroka karstiti, kai bi mogou sturiti?

O. Bi mogou maningo obuditi, potlei otroka is vodo obliti, inu ta zhas te od JESUSA gori postaulene besede srezhti.

U. Kateri ozhe karstiti, kai more sa eno maningo jemeti?

O. De ozhe sturiti, kar fueta Mati

Ka-

* *Quae sequuntur, maxime faciunt pro obstetricibus, & adultis.*

Katolshka Zirkou meni, inu kar je Kristus gori postaviu.

U. Kai more sa ena voda biti?

O. Natirlih voda, al is potoka, mlake, studenza, morja, is raspusheniga snega, ali leda: bodi shegnana ali ne.

U. Katere so te besede, katere je Kristus goripostaviu?

O. Jest te karstim u' temu Jemenu Boga Ozhe † ta, inu Sy † nu, inu suetiga Du † ha.

U. Kdai se morejo te besede sreazhti?

O. Ta zhafs, kader se is vodo ta otrok oblije.

U. Koku bi se pak moglu karstiti, zhe se zvilba, oku otrok shivy, ali je mertou, oku je she karshen, ali ne?

O. Se more naprei postaviti ta maninga, zhe shivish, ali zhe she nиси karshen: jest te karstim u' temu Jemenu Boga Ozhe † ta,

inu Sy†nu, inu S. Du†ha.
Amen.

U. Kai sa eni vud tega shivota se more obliti per karstu?

O. Kader se more: glava, perſi, ali plezha; kader pak letu ni mogozhe, takrat taiti, kateri se more; vender pod tako visho, zhe ta karst vela.

Od teh Boshjih Zhednosti.

U. Kuliku je boshjih zhednosti, inu kai sa ene?

O. Try: Viera, Upainje, inu Lubesen boshja.

U. Kai more uffaki katolſhki Kriſtian virvati?

O. Uffe, kar ſueta Mati Katolſhka Zirkou vierje.

U. Kai je pak potreba ſuſebnu viervati, bres kateriga nobeden namore v'nebeſla priti?

O. Try ſtuke: i. de je Bug eden
u'

u'Naturi, troji u' Pershonah. 2. De Bug straffa te hudobne, inu polona te dobre. 3. De Bug Syn je sa nafs zhlovek postou, ter-pou, inu umrou, inu toku nafs je od vezhniga pogubleinja od-reshou?

U. Ali more Bug logati, ali se pre-motiti?

O. Namore.

U. Sakaj ne?

O. Satu; kir je vezhna resniza, inu modrust.

U. Sakai ti tedej usse letu terdnu vierjesh, kar sueta Mati Katolsh-ka Zirkou vierje?

O. Satu; kir nam je Bug bres kon-za resnizhen, inu moder toku skusi suojo sueta Zirkou viervati osnanou, ali resodeu.

U. Kai moremo od Boga upati?

O. Kar nam je na dushi inu na te-lessu k'isvelizhainju potreba.

U. Kai pak moremo susebnu upati?

O. Odpushainje nafhih grehou, gnado boshjo, vezhnu isvelizhainje, inu samiga Boga doshezhti.

U. Nam Bug usse letu lohku da, inu sakai?

O. Lohku; kir je usigamogozhen.

U. Nam Bug tudi rad da, inu sakai?

O. Nam rad da; kir je milostvi.

U. Fally kedai Bug u' suojih oblubah? inu sakai ne?

O. Nikoli na fally; kir je svest u' suojih oblubah?

U. Sakai ti tedei usse letu stanovitnu upash?

O. Satu; kir Bug usfiga mogozhen, milostvi, inu svest u' suojih oblubah je meni toku oblubiu?

U. Shelish ti pak tudi Boga, koker tuoi zill, inu konz, sa kateriga si ustvarjen, vezhnu ushivati?

O. Is zeliga ferza shelim ; kir on
fam je moja prava dobruta, ka-
tera moje dushe posheleinje do-
pouni.

U. Na kai sa eno visho nam je
Bug vezhnu isvelizhainje oblubiu?

O. Zhe bodemo te gori postaulene
mittelne nuzali, inu is boshjo
gnado brumnu da nashiga konza
shiveli ?

U. Moremo mi bres boshje gnade
kai dobriga sturiti ?

O. Bres boshje gnade namoremo
nizh k' vezhnimu shiulenju vred-
niga sturiti.

U. Da pak Bug ussim to potrebno
gnado ?

O. Ja ussim jo obilnu da.

U. Koga moremo lubiti ?

O. Boga, fami sebe, inu nashiga
blishniga.

U. Koku moremo Boga lubiti ?

O. Is zeliga ferza, is ze le dushe,

inu zele mozhi, zhes usse tu drugu.

U. Kai ozhe rezhti: Boga zhes usse tu drugu lubiti?

O. Ozhe rezhti: usse raishi sapuftiti, inu usse raishi preterpeti, koker Boga reshalti?

U. Sakai moremo mi Boga lubiti?

O. Sa voljo njegove neisgruntane dobrute, inu popounomasti.

U. Sakai ti tedei Boga lubish?

O. Satu; kir on je ta neisgruntana dobruta, inu leipota, usse zhafti, huale, inu lubesni sam na sebi ureden.

U. Ozhesh ti tudi taushenkrati raishi umreti, koker Boga is enim finertnim greiham vedeozhe reshalti?

O. Ja, taushetkrat raishi.

U. Koku moremo mi sami sebe lubiti?

O. Toku, de nasho dushe vezh lubimo, koker nashe truplu.

U.

U. Koku moremo tega blishniga lubiti?

O. Koker fami sebe.

U. Kai ozhe letu rezhti?

O. De mi niemamo sturiti, kar bi ne oti, de bi se nam sgodilu; inu taistu sturiti, kar mi voshimo, de bi se nam sturilu.

U. Sakai moremo nashiga blishniga lubiti?

O. Sa voljo Boga; kir Bug nashiga blishniga lubi, inu ozhe, debi mi tudi njega lubili.

U. Kulikukrati je ta zhlovek doushan pod smertnim greiham te boshje zhednosti obuditi?

O. Kader pamet sadobi, u' smertni navarnosti, inu vezhrat u'suojmu shiuleinju.

Methodus eliciendi Virtutes Theologales, a Concionatoribus post sermones & cathecheses imposterum servanda.

MOLITOU.

O ussigamogozhni vezhni Bug! jest tebe sahvalim sa usse gnade, katere si ti meni dau od sazhetka moiga shiuleinja, noter do sedainje ure. Sa to, inu sa odpushainje ussih mojih greihou jest tebi gori offram leto bres konza veliku sahklusheinje JEsusa Christusa Gospuda nashiga, usse dobra della Matere Boshje Marie Divize, inu ussih lubih Suetnikou, usse moje misli, besede, diainje, inu terpleinje.

Sedei pak jest tebe pohleunu prossim, resvetli ti moi um, inu pamet, de bodem jest moje greihe
usse-

usselei dobru sposnou, taistih se sgre-
vou, spovedou, inu prou spoko-
riu. Jest tudi tebe is serza molim,
inu terdnu vierjem eniga Boga u'
naturi, inu troiga u' Pershonah,
Ozheta, Synu, inu S. Duha. De
je Bug Syn sa nafs zhlovek postou,
terpou, inu umrou, toku nafs na
S. Krishu od vezhniga pogubleinja
odreshou: de ti te pravizhne ve-
zhnu polonash; greshnike pak,
oku se pred finertjo nespokore,
vezhnu straffash: leto, inu usse
taistu, kar S. Mati Katolfhka Zir-
kou vierje, jest terdnu vierjem; sa
tega volja, kir ti o Bug bres kon-
za moder, inu resnifhen si reso-
deu.

Upam tudi stanovitnu od tebe,
o usmileni Gospud! tuojo sueto gnado,
odpufhainje mojih greihou, inu po
letem reunim shiuleinju to vezhnu
isvelizhainje sadobiti; sa tega volja
jest upam, dokler ti, o usfigamo-

gozhni, milostvi, inu u' tuojih ob-
lubah vezhnu suesti Bug si oblubou.
Jest tudi fhelim is zeliga ferza te-
be moj Bug! koker moj zil inu
konz, sa kateriga sim od te ustuar-
jen, enikrat doshezti, inu vezhnu
ushivati.

Jest tebe lubim, o moi Bug! zhes
uffe rezhi is zeliga moiga ferza;
dokler ti si nar ta vezhi neiskon-
zhana dobruta: ja de bi se jest glih
nebefis ne troshtou, pekla ne bau,
jest vender tebe moj Bug! lubim
sa voljo tuoje vezhne dobrute: inu
is te lubesni fo meni shou uffi mo-
ji grehi vedeozhi inu navedeozhi,
inu me is zeliga moiga ferza greva-
jo, de sim jest tebe, o moi Bug!
kir si ta vezhna neiskonzhana do-
bruta reshaliu: si tedai naprei usa-
mem tebe nigdar vezh reshalti;
tudi moje blishne lubiti, inu moje
fourashnike sa voljo tebe moiga Bo-
ga, dokler ti ozhesh, inu sapoveish
nieh

nieh lubiti. U'leti vieri, u'tem
upainju, u'ti lubesni, is leto gre-
vengo jest shelim, inu ozhem shi-
veti, inu to posleidno minuto moi-
ga shiuleinja fkleniti; inu de jest
k'temu pomuzh sadobim, se polo-
shim u'tuoje suete rane o krishani
JESUS! tukei jeman u' mojih te-
shavah prebivalshhe: refshi me od
usliga hudiga: ohrani me u'tuoji
gnadi: tuoi sim shiu, inu smertou.
Amen.

**Kraifhi obudeinje teh Bo-
shjih zhednosti.**

V i e r a.

O moi Bug! jest vierjem u'tebe
ediniga u'naturi, trojiga u'
pershonah, Ozheta, Synu, inu S.
Duha. De Bug Syn je sa nafs zhlo-
vek

vek postou, terpou, inu umrou, inu toku nafs je od vezhniga pogubleinja odreshiu: de ti pravizhni Bug te dobre dobrutlivu polonash, inu te hudobne, zhe se nespokore, pravizhnu straffash (*Kader se k' spovedi grede, se sna perstaviti: de tem spokornim gresnikam skusi ta sacrament te suete pokure grehe odpustish*) (*kader se grede k' suetimu obhajilu, se sna perstaviti: de pod to podobo tega kruha u' suetimu sacramentu Reshniga Telleffa je JESUS Christus, shivi Bug, inu zhlovek is dusho, inu is telleffam, is kryvio, inu is messam*) inu vierjem usse letu, kar sueta Mati Katolshka Zirkou vierje, inu nam viervati naprei postavi; sa voljo tega, kir ti vezhnu moder, inu resnizhen Bug! fi nam toku viervati skusi tvojo sueto Zirkou osnanou.

U p a i n j e.

Jest stanovitnu upam skusi saflu-
sheinje moiga Isvelizharja JE-
susa Christusa od tvoje neisgruntane
milosti sadobiti odpušhainje mojih
greihou, gnado tuojo, inu vezhnu
isvelizhainje, inu usse, kar je me-
ni na dushi, inu telleſſu potreba
dofezhti: tudi upam, inu fhelim
tebe moi Bug! enikrat u'nebeſh-
kimu veſſelju vezhnu ushivati; kir
ti uſſigamogozhen, u'tuojih oblu-
bah ſueſti, inn miloſtvi Bug ſi me-
ni toku oblubou.

L u b e s e n.

Jest tebe lubim moj Bug! is zeliga
ſerza, is zele duſhe, inu is ze-
le mozhi zhes usse tu drugu, sa vo-
ljo tuoje neisgruntane dobrute, inu
leipote; kir ſi ti ſam na ſebi sa vo-
ljo

Ijo tuoih shlahtnosti usse zhafti, huale, inu lubesni ureden; kir si ti moi Ozha, moi Gospud, moi Bug, inu Uffe.

Popolnoma Grevenga.

O moi Bug! mene is ferza greva, de sem jest tebe moiga lubesnigiga Ozheta, inu Boga reshalou; satu, kir si ti ta vezhna usse zhafti, huale, inu lubesni fama na febi vredna dobruta, katiriga lubim is zeliga ferza. Zhertim, inu fourashim usse moje greihe zhes uslo hudobo; kir so tebi moi Bug tulkain superni. Jest bi otou, de bi tebe nigdar na biu reshalou.

Naprei Usetje.

Si pak napreiusamem is tuojo sueto gnado, inu pomozhjo posehmalou raifhi taushentkrati umreti, koker tebe is enim smertnim

nim greham vezh reshalti : tudi
usse blishne perloshnosti sapustiti,
inu moje shiuleinje sa naprei tudi u'
mainshih rezheh pobulshati.

She kraishi Obudeinje.

V i e r a.

Jest vierjem usse letu, kar sueta
Mati Katolshka Zirkou vierje,
inu viervati naprei postavi ; kir ti
moi Bug vezhna reiniza, inu mo-
drust si nam letu resodeu.

U p a i n j e.

Jest upam, inu shelim od tebe sa-
dobiti, kar je meni na dushi,
inu tellestu k' isvelizhainju potreba ;
kir ti ussigamogozhni, dobrutlivi,
inu suesti Bug si meni toku oblubiu.

Lubesen.

Jest tebe lubim zhes usse tu drugu;
kir ti fam na febi si ta vezhna
usse lubesni uredna dobruta, inu
leipota: inu lubim mojga blishniga
sa voljo tebe.

Popounama Grevenga,

inu

Naprei usetje.

Mene is ferza greva, de sim jest
tebe moi Bug reshalou; sa tu,
kir si ti ta neiskonzhana dobruta
fam na febi, sa voljo katere jest te-
be lubim zhes usse rezhi: inu si
naprei usamem tebe nigdar vezh
reshaliti.

Od suete Firme.

U. Kai sadobimo mi per sueti
Firmi

O.

O. Pervezh enu pogmirainje gnade boshje : drugezh stanovitnost u' leti vieri : inu tretjezh pomuzh te skufhnave zhes viero premagati.

U. Je ta sueta Firma k'isvelizhainju potrebna ?

O. Ni zelo potrebna, vender filnu nuzna.

U. Se sinei duakrati k' sueti Firmi perfstopiti ?

O. Se nesinei pod smertnim greham.

U. Sakai ne ?

O. Kir raunu koker skusi sueti Karst ta dufha enu vezhnu snaminje sadobi.

Od Sapoved Boshjih , inu od greiha.

U. Kuliku je boshjih sapovedi ?

O. Desset.

U.

U. Kai sa ene ?

O. 1. Jest sim Gospud tuoj Bug, ti nimash drugih Bogou sraunu mene imeti.

2. Ti nimash imena Gospuda tvoiga Boga nebridnu imenuvati.

3. Spomni, de bodesh ta prasniki posvezhvau.

4. Sposhtui ozheta tuoiga, inu mater tuojo, de tebi dobru poide, inu bodesh dougu shiu na semli.

5. Ti nimash ubijati.

6. Ti nimash preshestva ali nezhistosti tribati.

7. Ti nimash krafi.

8. Ti nimash krive prizhe govoriti super tuoiga blishniga.

9. Ti nimash sheleti tuoiga blishniga shene.

10. Ti nimash sheleti tuoiga blishniga hifhe, ne hlapza, ne dekle, ne shivine, ne usfiga, kar je negoviga.

U. Kuliku je sapovedi te suete Kershanskke Katolskhe Zirkve?

O.

O. Susebnu pet.

U. Kai sa ene?

O. 1. Te od Zirkve postaulene prasnike prasnovati.

2. Vsako nedello, inu sapovedan prasnik sueto masho flishati.

3. Ta steridesfeti - danski - post, te ftiri quate, inu druge sapovedane postne dny dershati, tudi ob petkih, inu sabbotah od messene jedy se sdershati.

4. Vsaku lejtu nar menje enkrat enimu naprei postaulenimu spovedniku se spovedati, inu ob velikanozhnimu zhassu suetu Reshnu Tellu prejeti.

5. Ob prepovedanih zhafih, koker u' adventu, inu velikimu postu nikar ohzetvainja dershati.

U. Kai je tu nar huishi na suetu?

O. Ta greih.

U. Sakai je greih toku velika hudoba?

O.

O. Kir Boga ta neiskonzhana do-
bruta reshali.

U. Kai je ta greih?

O. Enu prelomneinje boshje, ali
zerkoune sapoudi.

U. Kuliku forte je ta greih?

O. Duoine: tu poerbani, inu ta
loftni.

U. Kdu je sturou ta poerbani
greih?

O. Nafhi pervi starifhi.

U. Kdu pa sturi ta loftni greih?

O. Ga sturimo mi, kader boshjo
sapoved prelomimo.

U. Kuliku fort je ta loftni greih?

O. Duojni: ta smertni, inu odpušt-
livi greih.

U. Kai je ta smertni greih?

O. Je enu radavolnu, inu sposna-
nu prelomnienje boshje, ali zer-
koune sapovedi u'eni veliki
rezhi.

U. Kai je ta odpuštlivi greih?

O. Je enu prelomneinje boshie, ali zirkoune sapovedi u' mainshih rezheh.

U. Kai nam skodje ta smertni greih?

O. Nam odusame gnado boshjo, erbishno nebefhko, inu nafs perpravi u' pekou.

U. Kai nam skodje ta odpustlivi greih?

O. Nam pomainsha gnado boshjo, inu nafs perpravi u' zhafne fhtrafinge na letem, ali na unimu fuetu.

U. Na kuliku vish se ta greih fturi?

O. Na fhtir vishe: is mislio, is bessedo, is dianjam, inu is samudo dobrih dell.

U. Kuliku je teh poglavitnih greihou, inu kai so sa eni?

O. Sedem, pervi: Napuh; drugi: Lakomnost; tretji: Nezhiftoft; zheterti: Nevofhlivofst; peti: Poshreshnost; shesti: Serd; sedmi:

mi : Traglivost u' boshji flus-
shbi.

U. So leti ussi smertni greihi ?

O. Ussi so smertni, vender sunei
te nezhistosti, snajo ti drugi u'
zhafsh tudi odpustlivi greihi biti.

U. Kai je ussaka tudi maihina, inu
kratka nezhista missou smertni
greih ?

O. Ussaka nezhista missu, oku je
radavolna, inu sadoosti sposnana,
je smertni greih.

U. Sakai se pak imenujejo leti po-
glavitni greihi ?

O. Satu; kir is letih, koker is ko-
renin veliku smertnih greihou
pride.

U. Na kuliku vish se zhlovek teh
ptuih greihou deleshen stury ?

O. Na devet: 1. K' greiho fuet-
vati. 2. Enimu drugimu sapo-
vedati greih sturiti. 3. U'grehe
drugih pervoliti. 4. Druge u'
greih sapeloyati. 5. Drugih greih
hua.

hualiti. 6. K' greiham drugih mouzhati. 7. Te greihe drugih pregledati. 8. Ptuiga blaga se deleshen sturiti. 9. Greihe tih drugih sagovarjati.

U. Sakai je dobru vedeti te ptuje greihe ?

O. Satu ; kir malu kateri si taiste k' ferzu usame , satorei se naine vezhkrat posabi.

Od Suetiga Sacramenta te Pokure.

U. Kai sa en Sacrament je po fuetimo karstu nar bol potreben ?

O. Ta Sacrament fuate Pokure.

U. Katerim je ta fueti Sacrament potreben ?

O. Taistim , kateri po fuetmu karstu so gnado boshjo sgubili.

U. Kei se preime ta fueti Sacrament ?

O. Per uffaki dobru sturjeni spovedi.

U. Kai sa en nuz sadobimo mi per fueti spovedi?

O. Pervezh odpushainje nashih greihou; drugezh to posue. eozho gnado boshjo.

U. Kai se pravi: se spovedati?

O. Se pravi: suoih greihou pred spovednikam pohleunu se obtoshiti.

U. Kader kdu ozhe k' spovedi jeti, kai more pervezh sturiti?

O. More pervezh sa gnado, inu refuetleinje fuetiga Duha proffiti.

U. Kai tedei je potreba sturiti?

O. More suojo veist sprashati, inu se smisliti, kai je greiha sturiu.

U. Smei potemu prezei k' spovedi jeti?

O. Ne smei; ampak more she popreid grevengo obuditi.

U. Uffai potlex shiber k' spovedi grede?

O. She ne: temuzh more napre-
usetje ſturiti?

U. Shiher potler pred ſpovednika
grede?

O. Ja, potem ſhiher.

U. Zhes kai more ta greſhnik ſvo-
jo veift ſpraſhati?

O. Zhes te boſhje, inu zerkoune
ſapovedi; zhes te poglavitne,
inu ptuje greihe; inu zhes doush-
nuſti ſuoiga ſtanu.

U. Kai ſa en fiis more zhlovek
per temu ſpraſhuainju jemeti?

O. Kulker per enimu drugimu o-
pravillu, nad katerimu je veliku
leſheozhe.

U. Kuliku zhaffa more zhlovek
ſuojo veift ſpraſhovati?

O. Dokler meny, de ni niza
velikiga poſabiu?

U. Kai je grevenga?

O. Ena ſerzhna ſhaloſt, inu ſou-
raſhtvo zhes ſuoje greihe.

U. Kuliku ſort je ta grevenga?

O. Duoina: Ta popolnoma, inu ta napopolnoma.

U. Kebi oteu ta popolnoma grevengo obuditi, sakai bi tebi moglu shou biti, inu bi mogou greihe fourashiti?

O. Sa tu; kir sem Boga, kateri je sam na sebi ta naisgruntana, inu usse lubesni uredna dobruta, reshaliu.

U. Kebi oteu to napopolnamo grevengo obuditi, sakai bi tebi moglu shou biti; inu bi mogou greihe fourashiti?

O. De sem mojo dusho nagnufnu omadeshou, en velik lohn sgu bou, inu boshje strafinge sailushiu.

U. Kai je naprei usetje?

O. Je ena terdna volja posehmalu ne vezh greishiti.

U. Je sadoosti naprej usetje ne vezh greishiti?

O. Ni sadoosti; temuzh tudi sa shko da

da sadoſti ſturiti , inu te bliſhne perloſhnoſti ſe varvati , ſhou-raſhtvu doli poloſhiti &c.

U. Zhes kai ſa ene greihe more zhlovek grevengo obuditi, inu naprei uſetje imeti ?

O. Zhes uſſe ſmertne greihe.

U. Kebi pak nobeniga ſmertniga ſe doushan navedou ?

O. Pak zhes te odpuſtlive , ali uſ-fai zhes eniga guiſhniga.

U. More ſpoved dobra biti bres grevenge , inu naprei uſetja ?

O. Uſſai bres te napopolnama ne-more dobra biti , kebi tudi le teh odpuſtlivih ſe kdu ſpovedou.

U. Kebi koga grevalu , de je ſkuſi greih , ali u'ſpott , ali u' poſuet-ne ſtraſinge padou , bi bila dobra takſhena grevenga ſa odpuſhainje teh greihou per ſpovedi ?

O. Bi nebila dobra.

U. Bi bilu ſadoſti , kebi eden gre-

vengo, inu napreiusetje famu is
ustmi smoliu?

O. Bi nabilu sadoſti; ampak more
obuduoje u' ferzo obuditi.

U. Koku more zhlovek k' spovedi
jeti?

O. Pohleunu is dol obernenimi
ozhmy pred spovednika poklek-
niti, inu sueti krish sturiti.

U. Koku se more spoved sazheti?

O. Jest se spoveim Bogu, Marij
divize, uſſim Suetnikam, inu
niem duhouni Ozha od moje sad-
ne spovedi, katera je bila (*se po-
vei ta dan te sadne spovedi*) de
sem supet moiga Boga reshaliu
is tem greihmi.

U. Koku se more fkleniti ta spo-
ved?

O. Leti inu uſſi moji vedeozhi,
inu navedeozhi greihi me greva-
jo, de sem Boga to naisgruntano
dobruto, kateriga is ferza lubim,
reshalou: si terdnu naprei usa-
mem

mem nigdar vezh Boga reshaliti,
inu proffim sa sueto pokuro,
inu sueti abfoluzion.

U. Kai sa ene greihe more zhlo-
vek per spovedi poveidati?

O. Uffe smertne greihe, katerih se
od sadne dobru sturjene spovedi
spomni, sorto, inu stiveinje teh
smertnih greihou.

U. Kebi eden is framoshlivosti,
ali is namarnosti u' sprashovainju
en smertni greih samouzhou, bi
bila dobra spoved?

O. Bi ne bila dobra.

U. Kai sa eni greih bi sturiu?

O. En smertni greih, kir se ime-
nuje en boshji roup.

U. Bi biu doushan taksheno spo-
ved supet ponoviti?

O. Bi biu doushan ne samu taisto,
ampak usse potler sturjene spo-
vedi ponoviti, taistiga greiha,
kateriga je spustiu, inu tega bo-
shiga roupa se spovedati.

U. Kebi pak eden en odpustlivi greih samouzhou, bi bila dobra spoved?

O. Ja, bi bila dobra.

U. Kateri zvizbla, zhe greih, kateriga je sturiu, je velik, ali maihen, ali se ga je doushan spovedati?

O. Ja se ga more spovedati.

U. Kebi eden is posablivosti biu spustiu kaki smertni greih per eni ali drugi spovedi, kai bi mogou sturiti?

O. Je doushan se ga spovedati per ti pervi spovedi, kader se na niego spomni.

U. Kebi pak eden stivejnja teh smertnih greihou nevedou, koku se more obtoshiti?

O. Ber eni glihi, ali kuliku zhassa je ta greshna navada terpella.

U. Je greshnik doushan spovedniku refnizo povedati, kader niega upralha?

O.

O. Ja je doushan; kir dergazhi spovednik nemore sposnati ta stan tega gresnika.

U. Kedai se more ta pokura opravi?

O. Ta zhafs, kader spovednik ukashe, kader pak nezh neukashe, koker hitru se more.

U. Kai sa eni greih sturi, kateri pokuro neopravi?

O. Kader je velika pokura, inu sa smertne greihe naloshena, sturi en smertni greih.

U. Je tudi doushan ta greisnik te napreipissane mittelne nuzati, inu dopouniti, kar je niemu spovednik sapoveidau?

O. Ja je doushan usse dopouniti?

U. Kai more ta gresnik po spovedi sturiti?

O. Pohleunu od spovednize jeti, doli poklekniti, inu Boga sahualiti.

U. Kebi zhlovek u'eni smertni narvarnosti se snaidou, inu de bi se spovedati namogou, kai bi niemu bilu potreba sturiti?

O. Je potreba s'raunu viere, upajna, inu lubesni pruti Gospud Bogu, to popolnoma grevengo inu napreiusetje obuditi, inu sheliti se spovedati, inu odvesan biti.

U. Kai sa ena strafinga nam je per fueti spovedi odpushena?

O. Ta vezhna.

U. Kai sa ena strafinga pak ostane?

O. Te zhafna strafinga na letem fuetu, ali u'vizah.

U. Koku snamo mi to zhafno strafingo sbriffati?

O. Susebnu skusi te odpustike, inu dobre dela.

U. Od kod je ta shaz teh odpustikou?

O. Is tega naiskonzhaniga saflusheina **JE**susa **CHR**istusa.

U.

U. Kai je potreba sa te odpustike sadobiti?

O. Kateri ozhe odpustike sadobiti, more u'boshji gnadi biti, inu tistu opraviti, kar je k' temu zillu, inu konzu naloshenu.

U. Katere so te nar imenitnishe dobra dela?

O. 1. Molitou. 2. Post. 3. Almoshna.

U. More zhlovek bres molitve isvelizhan biti?

O. Nemore; sakai Bug ozhe sa suoje gnade proshen biti.

U. Katere so te nar imenitnishe molitve?

O. Ta *Ozha nash*, inu *Zhesheha si Maria*.

U. Kai prossimo u' suetimu *Ozha nashu*?

O. De bi nam Bug dau, kar nam je na dushi, inu na tellestu potreba, inu nafs obvarovau od

uffiga , kar nam na dufhi inu na telleffu fkodje.

U. Koku se more ta zerkouni post dershati ?

O. Toku, de se zhlovek od melfenih jedy oddershy, inu nevezh, koker en samkrat do fitiga najei.

U. Smo mi tudi doushni almoshno dati ?

O. Ja po nashim premosheinjju.

Od fuetiga Obhayla.

U. Kai sa eni Sacrament je ta nar shlahtnishi ?

O. Ta Sacrament tega fuetiga Reshniga Telleffa

U. Kai se preime per timu fuetimu Sacramentu ?

O. JESUS CHRISTUS ta sazhetik inu sapopadik usse gnade.

U. Po kai sa eni naturi je tamkei JESUS CHRISTUS ?

O.

O. Po boshji inu zhloveshki.

U. Vidimo mi tamkei JEſusa u' ſuetimu Sacramentu?

O. Mi ga nevidimo, ampak vierjemo.

U. Je kej kruha u' ſuetimu Sacramentu?

O. Nizh ni kruha, ampak sama podobna tiga kruha.

U. Kai ſe ſastopi skusi leto podobno?

O. Letu, kar naſhi vudi zhutijo, namrežh ta bella farba, okrogloſt, ſhmah, teſhkoſt, &c.

U. Kam pak pride ta kruh?

O. Se ſpremeni u' JEſusovu tellu.

U. Kedai ſe ta kruh u' JEſusovu tellu ſpreoberne?

O. Ta zhafs, kedar ta maſhnik te od Chriſtusa gori poſtaulene beſſede ſrezhe.

U. Kir ta kruh ſe ſpreoberne u' JEſusovu tellu; kai JEſus ni potleryezh u' nebeſlih?

O.

O. Je u' nebesnih na enikrat, inu u' fuetimu Sacramentu.

U. Kader se ta fueta Hostia prelomi, se tudi prelomi JEsusovu tellu?

O. Sama podoba se prelomi, inu ne JEsusovu tellu.

U. Je pod eno veliko hostio raunu tulku, koker pod eno maihino? pod eno drohtinzo raunu tulku, koker pod eno zelo hostio?

O. Uffe glih.

U. Kai je pak u' kelhu pod to podobu tega vina?

O. Sueti Reshna kry.

U. Je sama fueta reshna kry?

O. Ni sama, ampak je tamkei zeu Christus, koker je pod to podobu tega kruha.

U. Kai pak je taistu, kar se po obhaylu piti da?

O. Gmein vinu.

U. Sakai se da'?

O. Sa doli poplakniti, kebi se bilu kai u'ustih perjelu.

U. More uffaki od taifiga piti?

O. Kateri ozhe, ali potreba jema.

U. Sta Bug Ozha inu Bug fueti Duh tudi u' temu fuetimu Sacramentu?

O. Sta tudi tamkei.

U. Po kai sa eni naturi po boshji, ali po zhloveshki?

O. Po boshji: po zhloveshki namoreta biti, kir jo niemata.

U. Je tudi diviza Maria, ali fueti Joseph u' fuetimu Sacramentu?

O. Nobeden ni tamkej.

U. Je morebiti JEsus u' fuetimu Sacramentu, koker na enimu pilniku, ali koker na britki martri?

O. Ni toku: Pildek, ali britka martra je ena mertva rezh, JEsus je pak u' fuetimu Sacramentu

tu

tu shiu Bug 'inu zhlovek, koker je zhaftitlivi u' Nebesih.

U. Je raunu taisti JEsus Christus, kateri je biu rojen od Marie divize, inu katiri je na krishu umrou?

O. Raunu taisti.

U. Kdu je ta fueti Sacrament gori postaviu?

O. JEsus Christus Bug inu zhlovek.

U. Kedai je ta fueti Sacrament gori postaviu?

O. Per sadni vezhirji, popreid koker je sa nafs terpou.

U. Sakai je ta fueti Sacrament gori postaviu?

O. Pervezh sa snaminje suoje lubesni pruti nam; drugezh sa spisno nashim flabim dufham; treitez k'eni popotenzi u' smertni uri.

U. Koku more zhlovek ushafan biti, kader k'fuetinu obhaylu ozhe perstopiti?

O.

O. Pervezh more bres smertniga greiha biti; drugezh more veiditi, kai preime; treitez h more od pol nozhy teshzh biti.

U. Kai sa en greih bi sturiu, kebi eden u'smertnimu greihu k' suetimu obhaylu perst pou?

O. En grošovitni smertni greih, namrezh en boshji roup.

U. Kebi pak per suetimu obhaylu na en smertni greih se spomnou?

O. Je potreba ta zhafs ta popolno mo grevengo obuditi, inu potler koker hitru more se spovedati.

U. Koku se more zhlovek per suetimu obhaylu sadershati?

O. Is veliko ponishnostio, is doli udarjenmi ozhmi, is ukup stisnenmi rokami.

U. Koku more prejeti suetu Reshnu Tellu?

O. More ušta odpreiti, jesik en malu ven stegniti, inu taistiga na ta spudni snabel poloshiti.

U.

U. Se smeji po suetimu obhaylu venpluniti?

O. Uffai en firtelz ure se na smeji.

U. Kai je pak sturiti, kebi se sueta Hostia u' ustih kei perjela?

O. Se more is jesikam doli spraviti, ali is en malu vinam, ali vodo doli poplakniti, ne pak is rokami dotekniti.

U. Kai je potreba po suetimo obhaylu sturiti?

O. Potreba je na stran poklekni, JEsusa moliti, inu uffai en firtelz ure u' molitvi se sadershati.

U. Koku se more zhlovek ta dan tega suetiga obhayla sadershati?

O. Is uslo spodobnostjo u' andohti, inu pred ussem posuetnim norzhiami se varvati.

Od

Od Sacramenta suetiga posleidniga Olja.

U. Kai je tu suetu posleidnje Olje?

O. En od Christusa gori postauleni sueti Sacrament.

U. Kedai se ta sueti Sacrament preime?

O. U'eni nevarni bolesni enikrat.

U. Kai sa eni nuz sadobimo skusi ta sueti Sacrament?

O. Pervezh odpushainje teh odpuftlivih inu posablenih smertnih greihou, zhe grevengo jemo; drugezh pomozh u'teh sadnih teshavah, inu fkušnnavah.

U. More zhlovek savoljo tega, de suetu posleidnju olje preime, popreid umreti?

O. Po nobeni zeni: temuzh zhe je negovi dushi k'isvelizhainju, niemu tudi tu tellesnu srauje perneffe.

U.

U. Je nevarnu ta sueti Sacrament opustiti, ali odlashti?

O. Ja je nevarnu sa voljo teh velikih skushnau u' sadni uri.

U. Kai sa en greih sturi taisti, kateri leta, ali en drugi sueti Sacrament u' smertnimu grehu prejeme?

O. En nou smertni greih, kateri se en boshji roup inenuje.

Nekatere dobre misli, inu maninge zhes dan.

U. Skusi kai sa enu snaminje se sposna en katolski kristian?

O. Skusi tu snaminje suetiga krisha.

U. Kai se mi uzhimo, ali dol usamemo is suetiga krisha?

O. Pervezh de je en fami Bug, inu tri Pershone; drugezh de nafs
je

je Bug Syn od vezhniga pogub-
leinja skusi fueti krish odreshou.

U. Kai ima zhlovek sturiti, kader
se sjutrej od spajna sbudy?

O. Ima sturiti fueti krish, inu re-
zhti: JEsus, Maria, S. Joseph!
vam jest isrozhim moje ferze, inu
mojo dusho.

U. Kaj po temu, kir je she oble-
zhen?

O. Ima doli poklekniti, inu re-
zhti: jest tebe molim moi Bug,
inu te lubim is zeliga ferza. Te
tudi ponishnu sahvalim sa usse
gnade, katere si meni dofimalou
dadeliu, susebnu de si mene da-
nashno nozh milostvu ohraniu.
Is lubesni pruti tebi, inu k'tuoji
zhafti jest gori offram tebi usse
moje misli, besede, diajne, inu
terpleinje, inu usse jest sklenem
is saflusheinjam inu terpleinjam
mojga Isvelizharja JEsusa Chri-
stusa. Dodeli meni tvojo gnado,
de

de bi tebe nikoli nereshaliu. Prezhista Maria diviza, fueti Angelz varh, inu ussi lubi moji. Patroni obvarite mene pred graham. Potemu ima moliti: *Ozha nash, Zhesheha si Maria, inu Viero.*

U. Kai se ima moliti pred ussakim deilam?

O. Moi Gospud inu Bug! jest tebi gori offram tu moje deilu, dai ti taistimu tuoi fueti shegen.

U. Kai se ima moliti pred jedio?

O. Se ima rezhti: Bug Ozha nebeshki shegnei nash, inu lete spishe, katere bodemo od tuoje dobrute prejeli, u' tuajmu fuetimu jemenu. *En Ozha nash, inu Zhesheha si Maria.*

U. Kai po jedi?

O. Jest tebe sahualim moi Bug sa tuoje dari, katere fim fedei prejeu, dai meni tuojo gnado, de bi se tebi sa taiste usselej hualeshen

shen skasou. *Ozha nash, Zheshe-
shena si Maria.*

U. Kai se ima moliti, kader ena
ura bije?

O. Moi Bug, dai meni tuojo gna-
do, de bi tebe nikoli nerashaliu.
*Ena Zheshe-
shena si Maria* sa eno
dobro smert.

U. Kai se ima sturiti, kader se me-
mu ene zirkue grede, kir se suetu
Reshnu Tellu hrani?

O. Se ima tu desnu kolenu per-
pogniti, inu rezhti: stu taushent-
krati bodi zheshen, inu hualen
JESUS Christus u' suetimu Sa-
cramentu.

U. Kai je sturiti, kader skushnave
ali nespodobne misli noter pa-
dejo?

O. Se ima rezhti: o moi JEsus
pridi ti meni na pomozh, de te-
be ne reshajim. Prezhista Maria
Diviza ozhisti ti moje serze.

D.

U.

U. Kai je sturiti, kader zhlovek u'eni greih pade?

O. Ima prezei to popolnamo gre-grevengo obuditi.

U. Kai sa eno molitou ima en ker-fhenik s'vezhir moliti?

O. Ima sturiti fueti krish, inu rezhti: Jest tebe mollim moi Bug, inu Gospud! inu te lubim is zeli-ga serza. Tebe tudi sahualem sa usse gnade, katere si meni do-fihmalou dadeliu; susebnu, de si mene skusi ta dan milostvu ohra-niu. Dai meni tuojo gnado, de bi mogou moje greihe sposnati, inu zhes taiste se prou sgrevati. Po temu ima sprashati suojo veist, zhe je taisti dan u'kateri rezhi Boga reshaliu. To popol-noma grevengo obuditi, inu na-preiusetje sturiti. Tedei en *Ozha nash, Zheshe-na si Maria, inu viero s'moliti, inu rezhti: fueti Angelz Varh, inu ussi moji*
Pa-

Patroni, obvarite mene to nozh
preid greiham, inu potemu se
pokropiti is shegnano vodo.

U. Kai ima zhlovek sturiti, kader
se she u' postilo uleshe?

O. Ima sueti krish sturiti, roke kri-
shem zhes perssi poloshiti, krat-
ku na smert pomisliti, inu rezh-
ti. **JESUS, MARIA, sueti JO-
SHEPH!** vam jest isrozhy
moje serze inu mojo dusho.

Amen.

SDIHUANIE

Pred Suetim Obhaylam.

O usfigamogozhni vezhni Bug!
 pole! jest se perblisham k' tuoji
 misi, jest nezhimerna stvar, k' moj-
 imu Stuarniku, jest nahualeshni flu-
 shabnik k' mojimu dobrutlivimu
 Gospudu, jest pogubleni otrok k'
 mojimu lubesnivimu Ozhetu, jest
 pregreshni zhlovek k' mojimu pra-
 vimu, inu shivimu Bogu, - - -
O moi JESUS! jest tebe vierjem,
 inu molim tukei pod stautjo tega
 kruha prizheozhiga, koker si u'
 nebesih, kir ti vezhna Resniza si
 nam toku resodeu - - - **O** is kai
 sa enim straham jest tukei pred ta-
 boi se snaidem, inu se ne upam mo-
 je ozhi gori usdigniti, dokler ti
 Angelzi pred taboi skrivajo svoje
 obli-

oblizhje, inu tuojo neismirjeno ufokust nieh is straham obda - - - jest spofnam de nifsem ureden tebe prejeti, kir sem tebe tulkain is mojimi greihmi reshadou, od tebe vezhna dobruta se odvernou, inu tulikrat tebi se nahualeshen iskasou, dokler pak vender sem potreben od tebe naspifhan biti, kir nezhdrusiga mojo dusho naititi nepremore koker ti, inu kir ti sam mene k'tebi vabifh, is velikim upainjana jest k' tebi pridem, tebe shelim prejeti, inu tudi na tuojo neisgruntano dobruto terdnu saupam, de ti mene nebodesh odvergou, temuzh milostvu name pogledou, inu mene dobrutlivu gori useu - - - Pridi te dei moi JESUS! moi isvelizhar, ti nebeshki arzat, inu osdravi, poterdi, inu isvelizhei mojo bogo dusho. JESUS ti Syn Davidou usmili se zhes mene, ti si oblubou,

kateri jei tuoje messu, inu pije tuojo kry, ta nima te vezhne smerti okuffiti.

O moi JESUS! kai bodem jest tebi povernou sa tuojo neisrezhenou lubesen, is katero si ti mene lubou - - - Ti si se is nebes na semlo spusti, sa mene zhlovek postou, terpou, umrou, inu mene od vezhniga pogubleinja odreshou, inu kir si te tuoje do konza lubiu, si oteu k'eni sastavi tuoje lubesni pruti nam ta sueti Sacrament gori postaviti, inu do konza tega sueta per nafs prebivati. - - - Satu moje serze se u' lubesni pruti tuoji neisgruntani dobruti utopi. Jest shelim tebe lubiti, kulker tebe ussi Angelzi, inu ussi isvoleni lubijo, inu kebi biku mogozhe, kulker ti sam sebe lubish. Jest bi oteu is lubesni pruti tebi umreti, de bi jest u' tebi, inu ti u' meni vezhnu prebivou - - -

Is lete lubesni mene greva, de sem tebe tulikrat reshalous vezhna dobruta - - - O de bi se nebilu nekol sgodilu! o de bi jest biu tebe usfelei lubiu! - - Sedei sposnam moja slepota, inu neumnost - - - posa bi ti moj lubesnivi JEUS na usfe moje pregreihe, inu hudobe - - - Possheimalu nozhem vezh tebe reshalti, ampak tebe is zeliga ferza zhes usfe lubiti, inu nizh sraunu tebe koker sa voljo tebe - - - Pridi tedei moi JESUS! ushigei u'mojimu ferzu ta plemen tuoje lubesni, poterdi mojo voljo, osdravi mojo reuno dushizo, katera pruti tebi sdihuje. O Maria prezhisti Diviza inu Mati boshja, ussi Angelzi, inu Suetniki boshji sakrite is vashimi zhednostmi, inu saflushejniam te rane moje dushe, spremite mene k' boshji misi, inu pomagajte meni moiga, inu vashiga Boga vrednu prejeti, inu zhastiti.

SDIHUANIE

Po Suetmu Obhaylu.

O preflatki JESUS! koku fre-
zhen sem jest, de fedei tebe
imam. - - - Nebu inu semla te ob-
sezhti ne morejo, Angelzi trepe-
zhejo pred tvojim oblizhjam: inu
ti k'meni pridesh? tvoja neismirjena
vfokust se poda u'en prepod te hu-
dobe inu ostudnosti, inu ozhe
prebivati u'enimu gnilimu, inu gre-
shnimu truplu? - - - Jest sem se od
tebe odalshou, inu ti mene k' tebi
vabish, se k'meni perblishash, inu
sa mano hodesh? - - - O neisgunta-
na lubesen! - - - kai ozhem jest
vezh posheleti, kir tebe imam, inu
ushivam, u' katerimu so ushi shazi
te dobrute, inu milosti. - - - Ko-
ku

ku pak bodem jest tebi se huales' en
iskasou sa usso tuojo lubesen inu
dobruto, katero sem jest od tebe
obilnu prejeu od sazhetka noter
do sedaine ure? Ti veish de sem
jest ena frotna stvar, de nizm nei-
mam, inu de sem tebi tulkain dou-
shan. - - - Tedei nebeski Ozha!
usemi gori, kokor en hualeshni offer
sa usse meni navrednimu iskasane
dobrute, tuoiga prelubiga Synu JE-
susa: jest tebi nega, inu usse nie-
govu saflusheinje gori offram, ko-
ker mojo lostno rezh, kir on se je
meni dodelou, inu kir on u' meni
prebiva: - - negova vrednost ima
namestiti mojo nevrednost, inu ne-
mogochnost, negova reshna kry-
špery usse madeshe moje dushe,
negova svetost sakry mojo pregre-
ho, negovu dragu saflusheinje sbrif-
shi moj doug pred taboi. - - - Na
tebe moi JESUS jest savupam, ne
bodem vezhnu k'šhpotu ostou.

Usni.

Usmili se tedei zhes mene, inu poglei is milostvimi ozhmi na mojo slabost, na moje duhoune bolesni, na moje odsnotreinje inu odsunajnje potrebnosti; bodi meni k' eni brambi, u' usseh mojih skushnavah, inu poteri letu porednu nagnejne moje pregrshne nature - - - Zhe ti meni na strani ne stoysh, toku jest morem omagati. Pogmirei u' meni ta pravo viro, inu terdnu sapajnie, inu eno gorezho lubesen pruti tebi: ne perpušti, de bi tebe kedai reshalou. - - - Gospud zhe ozhesh ti snash mene osdraviti, u' tuojih rokah je moje isvelizhainje. **O JESUS!** ne pusti, de bi od tebe kedai biu odlozhen. - - - kai bodesh ti meni mogou doli udariti, kir si meni zhistu se dodelou. Tedei prossim tebe sa to susebno gnado, de bi jest tuoje suetu reshnu tellu usselei vrednu prejeu, inu na mojo poslednjo uro is leto nebeshko

ko popotenzo previden is tega sue-
ta se lozhou. - - - tuoji neismirjeni
lubesni moi dobrutlivi JESUS jest
perporozhim usse duhoune pastirje,
usso mojo shlahto, moje dobrutni-
ke, perjatle, inu fourashnike, zelo
kerfhansko gmeino, slasti usse ter-
dovratne greshnike, de bi se k'tebi
prevernili, inu tebe is serza lubili.
Tudi prossim sa usse virne dushe u'
vizah: dai nim Gospud ta vezhni
mir inu pokoi. U' tuoje suete rane
se poloshim moi JESUS! tuoje sue-
te kolena oklenem, jest tebe nespui-
stim, dokler mene ne poshegnash.
Ohrani mene u' tuoji sueti gnadi.

Toi sem shiu, inu mertou.

Amen.

[The text in this section is extremely faint and illegible due to fading and bleed-through from the reverse side of the page.]

Methodus cum aliqua solemnitatem prima vice communicandi proles.

Postquam proles decem, aut undecim annorum in fidei rudimentis, & specialiter de sacratissimis poenitentiae & eucharistiae Sacramentis sat instructae fuerint, doceantur ad infra posita quaesita, ipsis in solenni actu communionis denuo proponenda, articulatim & cum pausis respondere.

Ipso vero communionis die proles decentius, quam alias vestitae, habentes aureolas in capitibus, & manu candelas accensas gestantes, processionaliter in Ecclesiam introducantur, canentes:

Sueti, sueti, sueti; sueti zhes
usse sueti, Bug Ozha, Syn, inu
sueti Duh, tri Perfhone en sam Bug.

E

Quod

Quod canticum profequuntur, donec ad Altare majus pervenerint, ubi pueri ex parte Epistolæ, puellæ ex parte Evangelii se collocant, & suas candellas extinguunt; interea Sacerdos paratus ad Altare accedit, & Missam legit; peracta vero sua Communione Sacerdos proles stantes sic interrogat :

U. Otrozi ste vi karsheni?

O. Terdnu saupam, de sem karshen* aku pak bi vedeu, de nisem prou karshen* bi se pusti u fedei karstiti.

U. Kai vam je nuzou ta sueti karst?

O. Ta poerbani greih je meni doli sbrissan* to posueteozho gnado sem sadobou* inu sem postou en otrok boshji.

U. Skusi kai se sguby ta enkrat sadoblenu gnada boshja?

O. Skusi uslaki smertni greih.

Tum

* *Asterisci denotant pausas.*

Tum Sacerdos hoc vel simili modo ad placitum proles alloquitur:

Prelubesnivi moji otrozi! o debi vi prou sposnali, kai je ta nedoushnoft, inu debi vedeli, kai sa en fhaz je ta beli guantez te posvetozhe gnade boshje, katera ste vi per fuetimu karstu sadobili, vi bitaifta guifhnu vezh fhtimali, koker uffe fhaze, inu zhafty tega fueta. Veliku se fhtimajo taifti, kateri so od shlahtnih starfhou rojeni, sa eno veliko zhaft fi dershi, kateri je en otrok eniga velikiga Gospuda, eniga Groffa, Firshta, ali Krailja, kir vender tudi leti fo ludy uffe forte nadlugam, bolesnam, inu smerti podversheni. Kulkain veliku vezh se imate vi fhtimati, kir vam je sam usigamogozhni Bug, kateri je

en krail zhes usse kraile, en Gospud zhes usse Gospude, bres ussiga vashiga saflusheinja samu is suoje neisgruntane milosti eno toku veliko dobruto sturiu, de vass je per suetimu karstu sa suoje lubesnive otroke goriuseu; de vi ste, inu bodete boshji otrozi imenovani, kateriga zhastitliviga imena vam nobena druga rezh oduseti nemore, koker sam ta smertni greih. O nefrezheni greih! kateri ti is boshjih otrok sturish boshje fourashnike, is lepih Angelzou gerde poshafti, is erbezhou nebeshkiga krailestva flushne tega pekla. Savoljo tiga prelubesnivi moji otrozi, de vi u'eno tako nefrezho ne padete, boijte, inu varijte se tiga greiha, inu usse greihne perloshnosti vezh koker te smerti, inu ussiga, kar se na timu suetu more hudiga smisliti.

Dein

Dein convertit se ad parentes, qui frequentes adesse solent, eosque simili modo affatur:

Vi pak o starshi! ste sedei flishali, kai sa eno veliko dobruto je vezhni Bug vashim otrokam skasau, kir je nieh skusi sueti karst ozhistiu od madesha tiga porbaniga greha; de je on taiste ozirou is tem guantezam te nedoushnosti; de je nieh gori useu sa suoje otroke, inu sturou k' erbezham nebeshkiga krailestva: toku tedei tudi vi taiste veliku shtimajte, vasha ta nar vezhi skerb ima biti nieh toku zhiste, toku nedoushne ohraniti, koker so vam bili od suetiga karsta pernesseni. Vi se boijte, de bi vashi otrozi u' eno bolesen ne padli, debi ne umerli; boijte se

veliku vezh, debi ne padli u' en smertni greih, de ne umerjo na fuoj dufhi, de nad nimi ne bode sgublena ta vrednost terpleinja Kristushoviga, inu niegove fuete prelite kervy. Premislite, kai sa eno veliko shalost bi vi imeli, aku bi eden vashimu otroku eno roko, ali nogo slomiu, kir vender ena taka nesrezha je nezh pruti enimu famimu smertnimu greihu. Ah! tedei profsim vafsa sa isvelizhainje vafhih lostnih, inu vafhih otrok dufh, fkerbite, inu varjite zhes usse tu drugu, de vafhi nedoufshni otrozi ne bodejo od vafsa, ali od drugih pohuishani, inu u' en smertni greih sapelani. Vi shelite, debi vafhi otrozi frezhni, inu bogati bili, debi enkrat dobri gospodarji gratali: o shelyte veliku vezh, de bodejo brumni inu bogabojezhi; de bodejo skusi fuoje kerfhansku sadershainje drugim k' navuku: shelyte,
de

de ohranijo svojo prvo nedoušnost, inu de enkrat pridejo u'to vezhnu nebeshku krailestvu, savoljo tega nigdar is vasheh misli inu ferza nespustite te strahne resnize: de oku bode en otrok savoljo vafš, ali vafhe traglivosti vezhnu pogublen, bode Bug njegovu dušo is vafših rok otou imeti.

U. Otrozi! kai ste oblubili per suestimu karstu skusi vafhe botre?

O. Sem se odpovedou temu hudizhu * njegovimu dianju * inu napuhu, * inu sem oblubou famimu Bogu flushiti.

U. Imate vi she fedei enu taku napreiusetje?

O. Na novezh se odpovem temu hudizhu, * njegovimu dianju. * inu Napuhu, * inu ozhem famimu Bogu flushiti.

Iterum proles alloquitur.

Prelubesnivi moji otrozi! flushite Bogu, kir on je vash Stvarnik, inu Gospud: k'temu zillu inu konzuste vi stvarjeni, debi vi imeli vashiga dobrutliviga Boga lubiti, inu niemu samimu flushiti. Te lubesni pak inu flushbe on od vash ne shely sabstoin; temuzh aku vi bodete niemu fuestu flushili, inu negove sapoudi dersjali, vam bode tukai na temu fueitu dau suoj fueiti shengen, tamkei pak to vezhnu isvelizhainje. O dobruta! o milost vezhniga Boga! de on sam sebe isuffo suojo zhaftjo, inu vissokustiosa enu plazhilo ozhe dati temi, kateri nega lubijo. Aku pak vi negovih sapoved ne bodete dersjali, bodete tukei zhasnu, inu tamkei vezhnu nasrezhni, kir bodete

na

na usse vezhne zhaffe od niegoviga
fuetiga oblizhja saversheni, inu
pahneni u'ta vezhni ogein; na tako
visho bi bulshi bilu, debi nigdar
rojeni ne bili.

U. Otrozi! vierjete vi, de je en
sam Bug u' naturi, inu troj u'
Peršhonah: Bug Ozha, Bug Syn,
inu Bug Sueti Duh? vierjete, de
Bug te hudobne, inu greshnike
pravizhnu straffa; te brumne pak,
inu bogabojezhe is nebeskim ves-
seljam dobrutlivu polona? vier-
jete, de je Bug Syn sa nafs zhlo-
vek postou, terpou, inu umrou,
inu toku nafs od vezhniga po-
gubleinja odreshiu? vierjete usse,
kar sueta Mati katolskha Zirkou
vierje, inu nam viervati naprei
postavi?

O. Terdnu vierjem usse.

U. Sakai vi letu vierjete?

O. Kir Bug bres konza resnizhen inu moder je toku resodeu.

U. Upate, inu shelite od te neisgruntane milosti boshje skusi saflusheinje nashiga Odreshenika Christusa JEsusa sadobiti odpushainje vashih grehou, boshjognado, enkrat to vezhnu isvelizhainje, inu usse, kar vam je na dushi, inu na telleffu k' isvelizhainju potrebnu? inu tudi shelite Boga, kateri je vash zill inu konz, enkrat u'nebefih ushivati?

O. Mozhnu shelim, inu upam.

U. Sakai vi letu upate?

O. Kir Bug ussigamogozhen * milostvi, inu suest je toku oblubou.

U. Lubite vi Boga zhes usse to drugu?

O. Lubim ga is zeliga moiga ferza.

U. Sakai vi Boga zhes usse to drugu lubite?

O. Kir Bug je ta neisgruntana do-
bruta, inu leipota.

U. Koga she sraunu Boga lubite?

O. Moiga blishniga, koker sam
febe.

U. Sakai vi vashiga blishniga lu-
bite?

O. Lubim ga sa voljo Boga.

**Hic extrahitur Pixis e Ta-
bernaculo, & proles in-
terea canunt.**

**Zhastimo te, o shivi kruh Angel-
ski! o pravi zhlovek skup, inu
Bug nebeshki. O pravi &c.**

**Dein ter repetunt: Suetu, Suetu,
Suetu, Suetu zhes usse Suetu JE-
susa Reshnu Tellu, u' suetimu
Sacramentu.**

U. Kdu je u' suetimu Sacramentu
tukei prizheozh?

O. Jest vierjem, inu molim * (tu-
kei otrozi doli pokleknejo) tu-
kei takšinga JESUSA Christusa *
kakeršhen je u' Nebesih.

U. Kai vam bode nuzalu fuetu ob-
hajlu?

O. Saupam, de meni bode nuzalu
na dušhi, inu na telleffu.

U. Otrozi shelite prejeti JESUSA?

O. O JESUS! jest te shelim pre-
jeti * na tako visho * koker so
te prejelli * ussi fueti ludy na
fueitu.

U. Lubite vi JESUSA tukei prizheo-
zhiga?

O. O moi JESUS! jest tebe lubim *
inu te shelim lubiti * koker lu-
bjo ussi Angelzi u' Nebesih.

Sacer.

**Sacerdos genuflectens ex
cornu Epistolæ alloquitur
Sanctissimum Eucharistiæ
Sacramentum.**

O dobrutlivi JESUS! ti si te mai-
hne usfelej lubiu, ti si rekou
tuojm Apostelnam: puſtite te mai-
hne k' meni priti. Pole! jeſt neure-
den Maſhnik ſem dones k' tebi
perpelou te maihne ozirane na tru-
plu, ſhe vezh pak na duſhi, kir
upam, de leti uſſi ſhe imajo ta guan-
tez te perve nedouſhnoſti, inu de
tuoje podobe ſami u' ſebi ſhe niſſo
omadeshali. Leti ſo tuoji zarkliuzhi-
ki; ſavoljo tega o dobrutliu JESUS!
pridi k' niem, pogmirej u' nieh to
shivo viero, terdnu ſavupainje,
inu gorezho lubesen: dai niem tuoi
ſueti ſhegen, de bodo tebi shiveli,
inu tebe ſtanovitnu lubili. O lubes-

nivi JESUS! neperpušti, de bi is leteh eden tebe s' enem samim smertnim greiham reshalous, aku pak ti kai takiga previdesh; prossim jest tebe, pušti njega popreid umreti, koker eno tako veliko hudobijo dapernești.

Hic fervatis fervandis proles communicantur.

Sequitur gratiarum actio.

Sacerdos: Otrozi! koga ste fedei prejeli?

Proles: Mi vierjemo, de femo prejeli JEsusa Christusa Syna Boshjiga, kakerfhen je u' Nebesih.

Sac. Molite tedei JEsusa.

Proles. O JESUS! mi tebe ponishnu molimo, kateri u' nashih truplah, inu dushah prebivash.

Sac.

Sac. Sahualite tudi JEsufa.

Prol. O JESUS! mi te sahumalimo, de si se ti ponishou, k'nashi ubogi dufhi priti. O koku dober si ti, koku frezhni femo mi dones, kir tebe jemamo, u' katerimu fo ussi shazhi te do-brute, inu milosti.

Sac. Otrozi! proffite sa se kai od JEsufa, on nebode mogou vam sedei nizh dol udariti.

Prol. O JESUS! mi tebe proffimo, ohvari nafs usfelei pred grei-ham; dai gnado, de bi usfelej urednu se obhajali, fusebnu pak u' posleidni bolesni urednu prejeli tuoje fuetu Reshnu Tellu; pogmirei u' nashih ser-zah eno terdno viero, stano-vitnu upainje, inu gorezho lu-besen pruti tebi.

Sac. Otrozi! proffite she katero gnado sa druge.

Prol.

Prol. O JESUS! dai gnado nashim duhounim Pastirjam, starsham, gospodarjam, inu gospodinam, de bodo oni uslelej is dobrim navukam, inu is brumnim shiuleinjam nam naprei fhli: de bi nafs k'temu dobrimu pergainali, inu od tega hudiga odvernili.

Sac. Otrozi! proffite fhe JEsusa sa mene.

Prol. Dodeli tudi dobrutlivi JESUS nashimu Duhounimu Ozhetu to fusebno gnado brumnu shiveti, inu frezhnu umreti.

Deinde canunt: Nasapusti nafs nigdar, JESUS nash Isvelizhar: JESUS &c. Zhaft bodi Bogu Ozhetu, inu Synu, inu Suetimu Duhu, koker je bilu od sazhetka sedei, inu ufaki zhafs, inu od vekomei do vekomei.

Hanc

Hanc gratiarum actionem aliquis puer majoris capacitatis addiscere poterit, qui reliquis præorabit, alii vero subsequenter.

NOTANDA.

1mo Doceantur proles inter orandum erectas manus & demissos oculos tenere. 2do Probentur, ut sciant processionaliter incedere, & venientes in Ecclesiam ad suas stationes se sistere. 3tio Doceantur, ut quotiescunque coram ara, in qua servatur Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum, vel alia ara, ubi Missa legitur post consecrationem, vel penes Ecclesiam sacramentatam transeunt, genu debito modo flectant. 4to Exerceatur sæpius, quomodo

do se debeant in confessionali, & ad sacram mensam gerere. 5to Per decursum instructionis sæpius moneantur, ut mane & vesperi orent, parentibus obediant, maledictiones vitent, secus non admittendi ad Communionem. 6to Qui in instructione delinquant immorigere se gerendo, vel si de inobedientia, vel garritu in templo accusantur, levi aliqua poena plectantur. 7mo Catechista pro prolium instructione in Catechesi, & pro actu communionis alios sæculares adultiores utriusque sexus, vel pueros, aut puellas capaciores in adjutores sibi assumere poterit. In quavis enim Parochia aliqui pii homines invenientur, qui talem provinciam libenter assument. 8vo Priusquam ad confessionem veniunt, parentes deprecentur, & aliquod hujus satisfactionis testimonio-

monium afferant. 9no. In vigilia communionis post prandium convocentur proles a Cathechista, qui eas in ordinem dispositas genuflectere jubebit, & cum illis invocabit præprimis gratiam S. Spiritus, dein per præcepta, quantum scilicet huic ætati convenire poterit, examen conscientiae instituat. Caveat tamen de sexto præcepto mentionem facere, nisi generalissime v. g. suggerendo illis, quomodo se in pascuis, vel domi cum aliis gerant &c. proponet porro motiva omnia doloris, & tandem cum illis actum contritionis, & propositi eliciet. His finitis se ad confessionale conferet, & disponet, ut si alii Sacerdotes adsint, ii quoque parati sint ad prolium confessiones audiendas. 10mo Cathechista alium Sacerdotem, vel

vel in hujus defectu ædituum vel alium sæcularem assumat, qui in ipso actu communionis proles dirigat, ut omnia ordinate fiant; scilicet ut proles introducat, illis præcinat, attendat, ne plures, quam cancelli capere possunt una vice pro sumenda Eucharistia accumbant, & primis modeste recedentibus alii ordinate succedant. **I**mo Hæc eadem methodus ter aut quater per annum repeti poterit, prætermittis candellis, laureolis, sex primis interrogationibus, & tribus allocationibus: sic tandem cum divina gratia proles rite confiteri & devote communicare addiscent, & hanc normam usque ad finem vitæ servabunt.

Faci-

Facilis & utilis cathechizandi methodus.

Quo facilius & felicius præmissarum quæstionum memoria rudi populo imprimatur, subjicitur sequens cathechizandi methodus, quam non minus auditoribus, præcipue parvulis magis adaptatam, quam ipsi cathechizanti pro aliquo saltem respiro magis accomodam esse experientia comprobatum est.

Segregetur itaque hinc inde sexus a sexu ita, ut puellæ a sinistris, pueri a dextris consistant, aut confideant. Ex his utrinque turmis seligantur aliquot melioris capacitatis tam pueri, quam puellæ, quibus Cathechista pro aliis examinandis, aut instruendis uti poterit. Reliqui subdividantur in alias minores turmas, quibus singulis præficiatur

ciatur unus ejusmodi examinador, vel examinatrix. Caveatur tamen, ne uni plus quam octo, vel ad suum decem examinandi assignentur.

Turba jam sic ordinata, Cathedista in fronte dispartiti auditorii confidens, & præfatos examinadores, vel examinatrices ad medium provocans, tres aut quatuor ex præsignatis quæstionibus proponit, ita ut prima & secunda vice tota materies catechetica per ordinem simpliciter & de plano absolvatur, donec memoriæ rite imprimatur; tertia tandem vice, ne responsiones materialiter solum discantur, sed quantum possibile est, intelligantur etiam: ideo oportet doctrinam propositam breviter quidem, sed claritate qua fieri potest maxima, aptis videlicet similitudinibus ad normam Catechismi Romani proponere.

ponere sic e. g. in prima cathechesi de Deo.

Lubi moji otrozi! mi sazhnemo dones nash pervi navuk, bres kateriga nobeden zhlovek nemore suoje isvelizhainje upati; kateri tega ne sna, se nemore en priden kristian imenuvati. Tedei skerbnu poshlushajte, inu dobru samirkaite, kai vash vuzhiu bodem: sakai, zhe se vi letega sedei u' vashi mladosti ne navuzhite, tudi na vasho starost ne bodete snali. Gorje vam!

Jest sazhnem moj navuk od Boga: dokler Bug je en sazhetik ufseh rezhy. Vi ste morebiti she vezhkrat shlishali, ali vashhe starshe, ali druge od Boga govoriti: pak kai nuza, vi nieh nemorete sastopiti, dokler vi te perve stuke od Boga nesnate? oku bi vash jest uprashou: kai je Bug? vi bi meni nizh nevedeli odgovoriti: ali ke bi vash uprashou: koku je to, de
fo

fo tri pershone, inu vender le en fami Bug? vi bi meni odgovorili: mi nevemo; niflemo letega nikoli shlishali. Inu vender en zhlovek, en umni zhlovek bi mogou ne le famu s'befedo srezhti: de je en Bug, inu try pershone, ampak tudi saftopiti leto, kar pravi; inu sposnati leto, kar virje: koku ozhe fizer Boga lubiti, zhe ga ne sposna, inu ne vei, kaj je Bug?

Kaj je tedei Bug? - - - Res je, de sgruntati, kaj je Bug, je ena nemogozhna rezh; kir bi en zhlovek mogou sgruntati boshjo naturo, bi Bug she ne biu vezh Bug: to je ena neismirjena, neiskonzhana, neisgruntana popolnamast, temuzh en takshen zhlovek bi se shiher sa Boga imenuvau; dokler on bi imou ena takskno saftopnost, katera je famimu Bogu lostna, sam Bug sgruntata fuojo naturo: zhloveshka pamet, ja tudi angelska pamet je veliku pre-

preslaba k'temu. S. Augustin, oku glich je biu en velik inu saftopni vuzhenik, je enkrat per morju hodeozh premishluvou, kai bi vender Bug imeu biti: ter sagleda per krajo eniga Angelza u' shtanti eniga maiheniga fantizha, kateri je is ena maihino shlizhizo to morje sajemou, inu u'eno maihino jamizo prelivou, h'katermo, ke se je S. Augustin posmehvou, je ta Angelz odgovoriu rekozh: poprei bodem jest zelu morje u' leto jamizo spravou, koker ti shlastnosti boshje nature sgruntou. Oku glich pak mi boshjo naturo sgruntati nemoremo, vender skusi nasho viero tulkain sposnamo: de Bug ni ustvarjen, temuzh je sam od sebe od vekomai: usse druge rezhy pak od Boga pridejo, nebu inu semla, Angelzi, zhloveki, shivina, tize, ribe, fonze, luna, inu suesde, usse kar je u'nebesih, inu na semli, usse je od Boga ustvarjeno: de Bug

E je

je en prezhisti Duh, usseh shlahtnosti pouhen, de usse popolnamasti nad seboi ima, de je ussigamogozhen, milostvi, suet &c. Kar je dobriga, lepiga, spodobniga, se usse u' Bogu snaide, inu letu bres mire, bres konza, inu kraja, zhes usse nafhe misli inu sastopnost: de je vezhen, neisgruntan, neismirjen, neiskonzhan &c. De Bug je pravizhen, inu tedei te dobre kristiane, kateri niegove sapovedi dershe, is nebeskim vesseiljam plazhuje, inu polona; te hudobne pak, to je te greshnike, kateri se ne spokore, is vezhnim martram straffuje: tulku nafs viera vuzhi.

Tedei tudi zhe bi nafs eden uprafhou: kai je Bug? nemoremo drugiga odgovoriti, koker de Bug je en prezhisti Duh, en Stvarnik ussikh rezhy, en polonvauz teh dobrih, en straffvauz teh hudobnih.

Kulku pak je takshnih Bogou? kai menite? Le en sami Bug je, do-
kier

kler Bug more biti eni nar ta vikshi
Gospud zhes usse te druge: oku bi
pak vezh Bogou bilu, bi she ne biu
zhes usse te druge, kir bi druge sebi
enake imeu. Tedei so mozhnu fallili
ussi Aidji, kateri so po deffeti, dua-
naisti, ali she vezh Bogou imeli, inu
mollili. Mi kristiani le eniga samiga
Boga sposnamo, vierjemo, inu mo-
limo. Vender oku le je en sami Bug,
vender so try pershone u'eni sami
boshji naturi: inu te try pershone
se imenujejo, ena Bug Ozha, ena
Bug Syn, ena Bug Sueti Duh. Ta
je ena skriunust nashe viere, kate-
ro nas je Christus Syn boshji s'ozhit-
nimi bessedami vuzhiu. Tedei bi
ne bilu prou, ke bi eden rekou, de
so due, ali shtir pershone boshje, inu
en Bug; ali pak de je ena pershona,
inu try Bogovi, temuzh de je le en
sami Bug, inu try pershone.

Refs je, de ussaka pershona je Bug,
Bug Ozha je Bug, Syn je Bug, S.
Duh je Bug, vender nisso try Bo-
govi.

govi, ampak le en sami Bug. Koku je tu? sedei dobru mirkaite: tu je sa volo tega, kir usse try Perfhone imajo le eno samo boshjo naturo; ke bi ussaka perfhona suojo posebno inu lastno boshjo naturo imella, bi tulku Bogou bilu, kulker je perfhon: koker postavim tukei je tulku zhlovekou, kulker nafs je prizheozhih Perfhon: sakai? kir ussaki med nami ima suojo lastno zhloveshko naturo, inu toku, kulker je nafs, tulku je zhloveshkih natur tukei, inu tedej tulku zhlovekou: u' boshjih perfhonah je pak usse drugazh; usse try perfhone imajo le eno samo naturo boshjo, taisto naturo, katero ima Bug Ozha, glih taisto ima tudi Bug Syn, inu Bug S. Duh. Tedei kir med nym je le ena sama natura boshja, sa tu je le tudi en sami Bug. Sastopite? ste samirkali?

De boste tedei loshei samirkali, jest vam is letega navuka shtir uprashajnie postavim. To pervu bode: kai

kai je Bug? to drugu: kulku je Bogou? to tretje: kulku perfhon, to zhetertu: koku je tu, de usfaka is teh perfhon je Bug, inu vender je le en fami Bug? fedei dobru poshluhaite, koku imate vi na te uprafhainje odgovoriti

Na to pervu uprafhainje: kai je Bug? odgovorite: Bug je &c. *uti supra.* Na to drugu: kulku je Bogou? rezite: eden. Na to tretje: kulku perfhon, inu kai sa ene? odgovorite: try perfhone, Bug Ozha &c. Na to zhetertu uprafhainje: koku je tu, de, kir usfaka perfhona je Bug, vender niffo try Bogovi, temuzh le en fami? na to odgovorite: sa tu je le en fami Bug, kir usse try perfhone imajo le eno famo boshjo naturo: ste me saftopili?

Tedei vafs ozhem skushati, zhe ste sapopadli, ali ne. Povei ti meni Matizhek &c.

Et sic incipit de his quatuor quaestionibus Catechista examinare designa-

signatos examinatores, dein examinatrices puellas. Postquam hos jam bene respondere viderit, mittat eos, ut singuli suas sibi comissas turmulas per ordinem unum post alterum examinent.

Ipsè vero Catechista poterit interim respirare, & hinc inde transire, ac superintendere, an examinatores & examinatrices bene ac rite suos examinent. Post modicum temporis intervallum, dum nempe jam ter aut quater singuli responderunt, residet iterum catechista, & dato silentii signo manu aut voce convocat ut prius ad medium examinatores, & alias tres vel quatuor quæstiones eodem, quo superius stylo explanare incipit &c. examinat, & examinari jubet. Tandem finitur Catechesis oratione & cantu.

Quod ad obtinendum uberiores fructum Catechistæ observandum venit, id unum est, ut quæstiones,
quæ

quæ in præsentî opusculo suadente rerum nexu & convenientia breviores reddi non poterant, quantum fieri potest subdividuntur ita, ut ex una quæstione, quæ e. g. plures rei cujusdam rationes complectitur, plura minuscule interrogatoria formantur; experientiam enim quotidianam testem habemus, rudium & pavorum captum omnes fere responsiones excedere, quæ evangelicis illis voculis, *est*, vel *non* prolixiores sunt. Nec mirabuntur animarum directores præsentem catechizandi methodum plurimum commodi allaturam, prædicari, cum proles æque ac rudes nihil fere memoria retineant, nisi quod ipsis per frequens examen propositum, & identidem inculcatum fuit. Quod tamen in solita hæctenus methodo præstitum non fuit, cum vix unus alterve a Catechista examen subierit. Si forte quispiam solitam de præceptis decalogi & oratione domi-

dominica materiam & explicatio-
nem in hac Catechesi desiderabit,
is facile omissionis hujus causam
assequetur, si in animum induxe-
rit, quod istarum rerum tractatio
cum primis pro matutinis Ca-
techeticis sermonibus, qui singu-
lis diebus dominicis, festisque sub
sacro matutino juxta sapientissimum
Decretum Celsissimi Principis, &
Archiepiscopi Ordinarii nostri
habendi sunt, quam aptissime re-
servetur.

Hac methodo facillime & citissime eru-
ditur juvenus, & sic per decursum anni
trinīs certe vicibus materia catechetica
absolvi potest. Neque despondeat ani-
mam Catechista, si prima statim vice
non omnia apprehendant, & memoria
retineant proles, propter unum alterum-
ve non immoretur iisdem semper quæ-
stionibus. sed pergat secundum ordinem;
redeunte iterum alia vice eadem maté-
ria, certe feliciter apprehendent, quod
prima vice non potuerunt;

Franc Ksaver Taufferer

Kratki sapopadik kershanskiga
navuka, sa otroke, inu kmetiske ludy

Izdala: Narodna in univerzitetna
knjižnica, Ljubljana

© 2013